

Kilpalaulantaa

Mieskuoro Sirkat osallistui huhtikuun puolivälissä viidenteen kansainväliseen Leevi Madetoja -mieskuorokilpailuun. Kyseessä on viiden vuoden välein järjestettävä kilpailu, ja tällä kertaa tapahtuman pitopaikkana oli Espoon kulttuurikeskus.

Kilpailuun osallistui kahdessa sarjassa – kansallisessa ja kansainvälisessä – yhteensä 29 kuoroa ja yli tuhat laulajaa. Sirkat kilpaili kansainvälisessä sarjassa, johon osallistui suomalaisten kuorojen lisäksi myös yksi kroatialainen ja kaksi virolaista kuoroa.

Musiikin alalla kilpaileminen herättää aina silloin tällöin keskustelua julkisuudessa: miten on mahdollista kilpailla taiteenalalla, jolla arviointi ei mitenkään voi perustua pelkästään – eikä edes pääosin – objektiivisesti mitattaviin ominaisuuksiin. Arvostelu ei voi juoksukilpailun tavoin perustua vaikkapa siihen, kuka osaisi laulaa kappaleen nopeimmin.

Musiikkikilpailujen tuomaristot muodostuvat alan tunnustetuista asiantuntijoista, kuorokilpailuissa luonnollisesti kuoronjohtajista. Esitysten arvioinnissa kiinnitetään huomioita mm. kuoron sointiin, sävelpuhtauteen, balanssiin eli eri äänten keskinäiseen tasapainoon ja toki aivan tekniseenkin suoritukseen: osataanko toteuttaa nuottiin merkityt asiat ja kuinka tarkasti.

Lisäksi arvioidaan niinkin vaikeaa asiaa kuin tulkintaa. Vastuu tulkinnasta lankeaa kuoronjohtajalle. Tulkinnassa on kyse siitä, että kuoronjohtajan pitää pystyä muodostamaan säveltäjän nuottikuvaan merkitsemien asioiden ja teoksen tekstin sisällön pohjalta perusteltu näkemys esitettävästä kappaleesta – ja saada vielä kuoro vakuuttavasti välittämään tämä näkemys kuulijoille.

Tulkinta on aina subjektiivinen näkemys, eikä siis voi olla yhtä oikeaa tapaa esittää jotain teosta. Perustellutkin tulkinnat voivat poiketa toisistaan paljon – ja tuomariston vaikeana tehtävänä onkin nähdä omien miel-

ja arvioida omasta näkemyksestään poikkeavassa esityksessä sitä, voisiko asian esittää perustellusti näinkin vai onko kenties jotain säveltäjän ajatuksista tulkittu aivan pieleen.

Madetoja-kilpailussa kunkin kuoron kilpailusuorituksen mitta oli lavalle siirtymiseen 15 minuuttia. Se ei ole kovin paljon – esittäväthän kuorot laulukautensa aikana konserteissaan moninkertaisesti pidempiä ohjelmia. Kuitenkin tuohon viidentoista minuutin kilpailusuorituksen valmistautumiseen käytetään varmasti yhtä paljon, ellei enemmänkin, työtuenteja kuin kokonaisen konsertin valmistamiseen.

Miksi ihmeessä? Mitä järkeä on tahkota muutaman kilpailukappaleen kanssa kuukausi tolkkulla – miksi kuoron yleensä pitää kilpailla?

Kilpailu on kuoroille oivallinen tapa mittaattaa oman osaamisensa tasoa ja saada palautetta asiantuntijoilta. Kuoroilla voi olla erilaisia tavoitteita kilpailemiseen: siinä missä jokin kuoro lähtee tavoittelemaan kirkkaimpia palkintosijoja, voi jokin toinen kilpailla vaikkapa vain siksi että pääsee esiintymään oman paikkakunnan – tai maan – rajojen ulkopuolelle.

Mielestäni tärkeintä on kuitenkin yhteisten tavoitteiden asettaminen ja määrätietoinen työskentely niiden saavuttamiseksi. Kun valmistetaan kilpailuohjelmaa, laadulliset tavoitteet tulee asettaa tavanomaista konserttisesitystä korkeammalle. Pitäisi tietysti olla itsestään selvää että jokaisessa esityksessä lauletaan niin hyvin kuin mahdollista, mutta kilpailuun valmistautuessa on mahdollisuus kestoltaan rajatun ohjelmiston parissa panostaa laatuun tietoisemmin: johtaja voi esimerkiksi kertoa kuorolle arviointikriteereistä.

Yksittäisen laulajan vastuu omasta osaamisestaan ja yksilötason suorituksesta korostuu. Osaamisen syventyessä myös korvat aukeavat; kun päästään yli omassa stemmassa pysymisen vaikeuksista, laulaja oppii kuulemaan uusia asioita ja sovittamaan oman

paremmin kokonaisuuteen. Ja johtajakin voi vaatia kuorolta enemmän: esimerkiksi jatkuvaa soinnin ja balanssin kuuntelemista. Kuoron tietoisuus oman osaamisensa tilasta kasvaa.

Kaikki tämä vie kuoroa eteenpäin. Kun kuoron sisäinen kuuntelemisen taito paranee, ei kehitys suinkaan rajoitu vain niihin muutamaan kilpailukappaleeseen.

Eräs kilpailujen tärkeä puoli on mahdollisuus kuulla muita kuoroja. Kilpailuun hyvin valmistautunut kuorolaulaja osaa kyllä hyvin analyttisesti arvioida muiden suoritusta suhteessa omaansa. Mikäpä olisikaan mielenkiintoisempaa kuin päästä omassa porukoissa analysoimaan kilpaveljiensä suorituksia, ja samalla oman osaamisen taso asettua laajempaan yhteyteen.

Täytyy kuitenkin muistaa, että on eri asia laulaa tuomaristolle kuin konserttyleisölle. Konserttyleisö painottanee arvioissaan kokonaiselämystä, kun taas tuomariston tehtävä on arvioida ja arvottaa myös yksityiskohtia. Tuomaristoa miellyttänyt kuoro kuulostaa todennäköisesti suuren yleisönkin korvissa hyvältä, mutta omalle yleisölleen kuoro voi tarjota suuria elämyksiä huolimatta siitä, että esitys olisi tuomariston mielissä jättänyt toivomisen varaa.

Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Laulajat, virolainen Tehnikaülikooli Akadeemiline Meeskoor ja kroatialainen Gradski zbor Brodosplit korjasivat oikeutetusti kansainvälisen sarjan palkintosijat. Kilpailuprosessi oli Sirkoille mitalisijojen ulkopuolelle jäämisestä huolimatta antoisa ja kehittävä kokemus. Nyt odottelemekin tuomariston palautteita.

Mutta te, hyvät lukijat, saatte Sirkka-laulajia haastattelemalla lisätietoja kilpakokemuksestamme ja Sirkka-laadun sijoittumisesta suomalaisen mieskuorolaulun kartalle.

NIKKE ISOMÖTTÖNEN
NIKKE.ISOMOTTONEN@JAMK.FI

osuutensa

GALLERIA BECKER JA TAIDELAINAAMO

Vaihtuvat näyttelyt, taideteosten myynti ja lainaus

Seminaarinkatu 28, Jyväskylä

014- 613 648

www.jkltaiteilijaseura.net

jkl.taiteilijaseura@kolumbus.fi

Avoinna: ti-pe, su 12–17, la 12–15.

VAPAA PÄÄSY

Lapsettomuus- hoidot heti.

Lisätietoja | ajanvaraus

(014) 263 000

www.in-tiimi.com

KLINIKKA

In Tiimi

Keskustie 18 D, 40100 Jyväskylä

Pitkäkatu 2
40700 JYVÄSKYLÄ

Kassa p. 014 2664 296

www.jyvaskyla.fi/aaltoalvari

JL-Maanrakennus Oy

Varsatie 6, 41310 LEPPÄVESI

Puh. 0400 234 893

Fax 014 271 644

email: posti@jl-maanrakennus.fi

HEIKKI LAMPINEN
KULTASEPPÄ

KORTESUONKATU 40
40700 JYVÄSKYLÄ
GSM 040 541 3395

Kierrättämällä vähennät merkittävästi jätteen syntyä, säästät luontoa ja energiaa. Ota selvää: www.kuusakoski.fi.

JYVÄSKYLÄN palvelupiste:
Ruokomäentie 50, Jyväskylä
Puh. 020 781 7560

Onko
jälkee
vai ei?

Kierrätä! Kuusakosken jäljiltä maailma on vihreämpi!

Laukaan KATTOTYÖ OY

- Konesaumakatot
- Piipunpellitykset
- Kattoturvatuotteet
- Rakennuspelttilistat
- Sadevesijärjestelmät
- Muut peltityöt

Puh. (014) 832 340
Pekka Viik 0400 544 905
Puolukkarinne 13, 41340 LAUKAA

Fax (014) 832 273
Ilpo Piispanen 0400 929 408
www.laukaankattotyoy.fi